IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 103)**

z dnia 8 lutego 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 103)

8 lutego 2022 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Pasławskiej (KP)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– przedstawienie przez Minister Klimatu i Środowiska Annę Moskwę założeń planowanego systemu kaucyjnego na opakowania po napojach.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Ozdoba** sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Andrzej Gantner** wiceprezes zarządu Polskiej Federacji Producentów Żywności i Związku Pracodawców, **Adam Małyszko** prezes zarządu Stowarzyszenia Forum Recyklingu Samochodów „FORS", **Anna Sapota** wiceprezes ds. relacji rządowych dla Europy Północno-Wschodniej, w ramach Grupy TOMRA, **Karol Stec** dyrektor ds. koordynacji projektów Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, **Maciej Ptaszyński** wiceprezes zarządu Polskiej Izby Handlu, **Bartłomiej Morzycki** dyrektor generalny Związku Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie, **Radosław Ciszewski** szef działu Public Affairs w 24/7 Communication, **Marek Jakubiak** prezes zarządu Browary Regionalne, **Paweł Lesiak** wiceprezes zarządu INTERSEROH Organizacja Odzysku Opakowań S.A.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Maciej Zaremba** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dzień dobry, otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Informuję, że posiedzenie zostało zwołane na podstawie art. 198j ust. 2 w związku z 152 ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Posiedzenie zostało zwołane na wniosek grupy posłów przekazany 13 stycznia br. do Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Szanowni państwo, przedmiotem dzisiejszego posiedzenia Komisji jest przedstawienie przez ministra klimatu i środowiska założeń planowanego systemu kaucyjnego na opakowania po napojach. Wszyscy otrzymali treść wniosku złożonego przez posłów oraz pisemną informację ministra klimatu i środowiska.

Witam bardzo serdecznie pana ministra Jacka Ozdobę, sekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami. Witam panie i panów posłów. Witam również stronę społeczną, która dzisiaj jest reprezentowana przez ponad 30 interesariuszy. To jest również informacja dla nas, dla Komisji, aby wypowiedzi były krótkie i merytoryczne. Oczywiście taka prośba po to, aby każdy, kto chce zabrać głos, mógł zabrać głos. Salę mamy do godz. 9.50. O godz. 10.00 zaczyna się głosowanie. W związku z tym chciałabym państwa prosić, aby wypowiedzi nie były dłuższe niż 3 minuty. Oczywiście nie dotyczy to pana ministra i pani poseł – przedstawiciela wnioskodawców Komisji. Jeżeli jest zgoda na to, to w takim razie realizujemy porządek obrad.

Zapomniałam jeszcze poinformować państwa, że musimy przeprowadzić głosowanie po to, aby stwierdzić, czy w Komisji bierze udział odpowiednia liczba posłów. W związku z tym, bardzo proszę przystępujemy do głosowania w formule elektronicznej. Można wybrać dowolny przycisk: „za", „przeciw" lub „wstrzymuję się", aby potwierdzić uczestnictwo w Komisji. Bardzo dziękuję. Proszę o informację.

W Komisji bierze udział 26 posłów. Stwierdzam kworum. Bardzo proszę panią poseł Annę Sowińską o zabranie głosu celem uzasadnienia swojego wniosku. Następnie głos oddam panu ministrowi Jackowi Ozdobie.

Poseł Anita Sowińska (Lewica):

Dzień dobry państwu. Dziękuję za udzielenie mi głosu. Panie przewodniczący, panie ministrze, panie i panowie posłowie. Witam serdecznie stronę społeczną, przedstawicieli i przedstawicielki organizacji społecznych a także organizacji pracodawców. Dlaczego wyszłam z inicjatywą, która została poparta przez posłów i posłanki różnych klubów (Koalicji Obywatelskiej, Lewicy oczywiście, Polski2050 oraz PSL)? Dlatego, że w Komisji Ochrony Środowiska mieliśmy już kilka spotkań dotyczących rozszerzonej odpowiedzialności producenckiej, również systemu kaucyjnego, i niestety do tej pory, a zeszło nam już kilka lat, nie widać efektów. Przede wszystkim nie widać efektów wdrożeniowych w Polsce, ale również w legislacji. Oczywiście została wprowadzona jedna ustawa, ale właściwie ona stanowi tylko pewne ramy do rozszerzonej odpowiedzialności producenckiej i de facto nie zmienia wiele w naszej rzeczywistości. Wyszłam z tą propozycją, aby podzielić ten duży problem, tego „dużego słonia" na kilka części.

System kaucyjny jest jedną z tych części, co nie znaczy, że rozszerzoną odpowiedzialność producencką należy odłożyć na bok. Absolutnie nie, ponieważ te dwie rzeczy powinny być wdrażane równolegle. Jednak dzisiaj chciałabym się skupić na systemie kaucyjnym. Cieszę się bardzo, że otrzymaliśmy w końcu projekt ustawy. Przyznam szczerze, że jestem trochę rozczarowana jej treścią i o tym za chwilkę, ale dobrze, że przynajmniej mamy punkt odniesienia, jakie jest stanowisko Ministerstwa Klimatu i Środowiska . Chciałabym również państwa zachęcić do włączenia się do tych konsultacji, które trwają i będą trwać 30 dni łącznie. Mam nadzieję, że wypracujemy w końcu wspólnie dobrą ustawę. Mamy bardzo dużą szansę stworzenia systemu kaucyjnego, który jest przede wszystkim skuteczny. Wiele krajów europejskich wprowadziło taki system kaucyjny. Te systemy się różnią od siebie. Stwarza to też szansę dla nas, ponieważ możemy się uczyć na błędach naszych sąsiadów, ale również na dobrych praktykach. Tutaj te dobre praktyki już widać. Takim przykładem może być Litwa, która stworzyła system kaucyjny stosunkowo niedawno, a już w tej chwili jest liderem, jeżeli chodzi o zbiórkę opakowań po napojach. W tej chwili oni osiągają poziomy, już zbierają ponad 90% opakowań z rynku, co jest naprawdę wielkim sukcesem. Chciałabym, aby Polska powtórzyła ten sukces.

Teraz uwagi do projektu, bo chciałabym, aby ta dyskusja była merytoryczna. Pierwsza podstawowa rzecz to nieuwzględnienie wszystkich opakowań po napojach. Mam na myśli szklane jednorazowe butelki, które są zmorą naszych lasów i naszych ulic. Jeżeli one nie będą miały wartości, jeżeli ich nie uwzględnimy w systemie kaucyjnym, one po prostu nie znikną. Były robione badania – bodajże w Holandii, ale przepraszam, mogłam się pomylić – że 80% śmieci porzuconych w środowisku, to są właśnie opakowania po napojach. Nawet z takiego punktu widzenia zarządczego, czyli takiej Zasady Pareto, żeby się skupiać na tym, co jest najważniejsze, nawet z tego punktu widzenia powinniśmy właśnie zadziałać u źródła. Zadziałać, aby te butelki również szklane, zostały ujęte. Tutaj mam prośbę do pana ministra, żeby ująć wszystkie te opakowania i również puszki aluminiowe w tym systemie zbiórki.

Druga rzecz to jest skomplikowanie tego sytemu. Otóż, ta ustawa opublikowana w RCL-u zakłada, że może być dowolna ilość właściwie operatorów systemu. Co to spowoduje? Właściwie będzie to system niezrozumiały dla klienta. Dlatego, że mogę sobie wyobrazić, że powstanie np. kilku operatorów systemu i oni będą mieli różne systemy logistyczne, będą mieli różne systemy, jeżeli chodzi o oznakowania, ale też wielkości kaucji, czyli będą różne kaucje.

Moim zdaniem z tej ustawy wynika to, że ludzie mogą mieć ograniczenia co do tego, gdzie oddać butelkę. Czyli np. kupią napój w jednej sieci sklepów, to nie będą mogli jej oddać w innej sieci sklepów, co oczywiście bardzo skomplikuje system i niestety przez to on będzie nieskuteczny.

Kolejna rzecz, trzecia, to jest liczba operatorów. Tutaj nie powinno być tak, że zakładamy u podstaw, że będzie kilku, czy nawet więcej operatorów. My jako państwo, jako ustawodawcy, powinniśmy stworzyć taki system, podobnie jak na Litwie, że będzie tylko jeden wspólny operator. To powinna być organizacja non-profit albo maksymalnie dwie. Dlaczego mówię o dwóch? Dlatego, że ewentualnie można się zastanowić, czy nie rozdzielić tych strumieni, tych operatorów na butelki zwrotne wielkokrotnego użytku i jednorazowego użytku, ale to jest jakby opcja. Moim zdaniem wystarczyłby jak najbardziej jeden wspólny operator. Chociaż trzeba tutaj zaznaczyć, że są to dwa różne procesy. Więc z punktu widzenia takiego procesowego można by się zastanowić nad dwoma operatorami.

Kolejna rzecz. Otóż, aby ten system był maksymalnie prosty dla konsumenta, powinna być jedna kaucja na wszystkie butelki. Bo tak naprawdę nie ma znaczenia, jaka jest wartość, czy one się różnią 5 gr czy jakąkolwiek inną kwotą. Gdyby każde opakowanie miało wartość powiedzmy 40–50 gr – tutaj odnoszę się znowu do Litwy, gdzie kaucja wynosi 10 eurocentów, więc mniej więcej to jest właśnie tyle – byłby to system czytelny, prosty, więc dlaczego właśnie takiego nie zrobić?

Kolejna rzecz. Przepraszam, że mam tyle, ale już naprawdę kończę te moje uwagi. Otóż Litwini również zaproponowali, że operator wdraża też standardowe butelki zwrotne. Oczywiście one są jako opcja. One nie są obowiązkowe, ale możemy sobie wyobrazić, że np. taki operator systemu wdroży jedną butelkę standardową do piwa albo do wódki. Producenci mogliby z tego korzystać, chociaż oczywiście nie musieliby. Natomiast moglibyśmy się później zastanowić, jak ewentualnie zachęcić tych producentów finansowo, żeby oni byli zainteresowani. To rozwiązanie szczególnie byłoby dobre dla małych producentów, którzy nie mają takich środków finansowych, żeby produkować swoje własne butelki, grawerowane itd. Uważam, że z punktu widzenia ochrony środowiska, oszczędności zasobów ziemi, byłby to bardzo dobrym rozwiązaniem, również przyszłościowym. Jest to też jeden z argumentów za tym, żeby był jeden operator, a nie wielu.

Kolejna rzecz to dobrowolność tego systemu. W projekcie ustawy zakłada się, że z punktu widzenia sieci handlowych, jest to system obowiązkowy dla sklepów powyżej 100 m^2. Uważam, że oczywiście ten postulat jest dobry i dobrowolny dla sklepów mniejszych. To również jest, moim zdaniem, jak najbardziej korzystne. Natomiast ta ustawa zakłada dobrowolność tego sytemu dla producentów. I to jest dla mnie zupełnie niezrozumiałe. Dlatego, że obecnie producenci mogą, nawet bez ustawy, wdrażać swoje własne systemy kaucyjne, ale tego nie robią z jakichś powodów. Ten system po prostu nie działa i przez to nie osiągamy tych celów, które powinniśmy sobie założyć jako państwo, jako rządzący, czyli: czyste środowisko, zwiększenie poziomu recyklingu, a także zmniejszenie generalnie ilości produkowanych śmieci na mieszkańca.

Uważam, że to zdecydowanie trzeba naprawić w tej ustawie. System powinien być obowiązkowy dla wszystkich producentów napojów w Polsce. Możemy się jeszcze zastanowić np. co przy imporcie, ale to naprawdę, moim zdaniem, są szczegóły.

Kolejna rzecz to VAT za kaucję. Ta kwestia zupełnie nie pojawiła się w tej ustawie. Natomiast sprzedawcy zwracają uwagę, że jest to problem, który jest hamulcem w rozwoju systemu kaucyjnego i tutaj zdecydowanie powinniśmy również to uwzględnić w tej ustawie, żeby kaucja była zwolniona z podatku VAT.

Kolejna rzecz, i to już jest właściwie ostatnia z moich uwag, to samorząd. My tutaj zapominamy, a powinniśmy mieć to na uwadze, że wyciągając opakowania po napojach z systemu gospodarki odpadami komunalnymi, pozbawiamy samorządy części przychodów, ponieważ oczywiście materiał, który oni zbierają w zbiórce selektywnej, czyli szkło, plastik, aluminium, ma pewną wartość i stanowi pewien przychód w gospodarce odpadami. Uważam, że powinniśmy wdrożyć system kaucyjny razem z systemem ROP czyli rozszerzoną odpowiedzialnością producencką, która finansowałaby system zbiórki odpadów komunalnych. Nie możemy zapomnieć o tym, aby samorządy tutaj nie ucierpiały. Wszyscy nie chcemy, aby opłaty za śmieci wzrastały, więc musimy zdecydowanie pomyśleć o tym zawczasu.

Tutaj mam pytania do pana ministra. Pierwsze pytanie. Jakie cele pan sobie założył, jeżeli chodzi o ten system kaucyjny? Chciałabym usłyszeć, jakie to są cele mierzalne, czyli np. jaki procent opakowań po napojach chciałby pan zbierać z rynku i w jakim okresie?

Druga rzecz. Czy ministerstwo myśli o mechanizmach finansowych? Jakie ewentualnie powinny to być mechanizmy, które zachęcałyby producentów do stosowania opakowań zwrotnych wielokrotnego użytku? Tak, żebyśmy naszą gospodarkę przestawili na tory gospodarki obiegu zamkniętego. Czy pan minister ma jakąś koncepcję na ten temat?

Trzecie pytanie dotyczy finansowania sytemu kaucyjnego. Chodzi o to, z czego ma się finansować ten system kaucyjny. Rozumiem, że część z tych… powiedzmy ileś tam procent, nie zostanie oddana i oczywiście to będzie jakiś przychód, natomiast co z przychodami ze sprzedaży surowców z tego sytemu? Wiadomo, że ten materiał jak szkło, plastik czy metal mają pewną wartość. Czy tutaj jest jakaś koncepcja? Co się stanie z tymi pieniędzmi.

Ostanie pytanie. Jaki jest harmonogram prac nad tą ustawą, czyli kiedy pojawi się w Sejmie? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję pani poseł. Panie ministrze, oddaję panu głos. Wiemy, że ustawa trafiła do uzgodnień i konsultacji. Bardzo proszę przy swoim wystąpieniu udzielić również odpowiedzi na pytania pani poseł Sowińskiej. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Jacek Ozdoba:

Dziękuję. Na wstępie chciałbym bardzo podziękować za zorganizowanie Komisji. Z uwagi na trwające konsultacje ułatwia to nam poprawianie projektu i precyzowanie czy właściwie wyjaśnianie wątpliwości.

Co do uwag pani poseł, to odpowiem od razu, jeżeli chodzi o te sklepy i mnogość sytemu. Chciałbym uspokoić, bo art. 44 nowelizacji ustawy zakłada, że przedsiębiorca w pkt 2 będzie zobowiązany do przyjęcia niezależnie od tego, który to byłby operator.

Ustawodawca specjalnie nie określił limitu operatorów z uwagi na to, że nie chcieliśmy z góry ograniczać swobody wykonywania czy organizacji tego systemu. Oczywiście w ramach konsultacji będziemy analizowali uwagę, która rozumiem, że będzie zmierzała do ograniczenia ustawowego możliwości funkcjonowania innych operatorów. System, który chcemy zaproponować, zakłada butelki szklane wielorazowego użytku do 1,5 litra i z tworzywa sztucznego do 3 litrów. Sklepy o powierzchni poniżej 100 m^2 z uwagi na możliwości logistyczne, lokalowe, które będą uczestniczyły w systemie, nie będą zobowiązane do tego, aby przyjmować z powrotem produkt. Oczywiście pewnie chętnie będą to robiły, ale jak wspomniałem, kwestia lokalowa była podnoszona na etapie zanim doszło do konsultacji. Zbieraliśmy pomysły od branży, jak ten system mógłby wyglądać. Sklepy powyżej 100 m^2 byłyby zobowiązane, jeżeli miałyby takie produkty, do tego aby przyjmować te opakowania.

System ma być bezparagonowy, powszechny na terenie całego kraju. Operator, który chciałby zorganizować ten system musiałby wystąpić do ministra właściwego ds. związanych z gospodarką odpadową o pozwolenie na funkcjonowanie.

My w tej chwili zaprezentowaliśmy projekt, który jest owocem zebranych pomysłów przez branżę zaprezentowanych jakiś czas temu. Do dyskusji poddajemy kilka spraw. Po pierwsze – kwestię ujednolicenia wzoru. Po drugie, chcemy skonsultować możliwość objęcia systemem szkła jednorazowego użytku, o co apelują organizacje pozarządowe oraz metali.

Na terenie Unii Europejskiej funkcjonuje kilka systemów. Są to rozwiązania obowiązkowe lub warunkowane sytuacją ekonomiczną. My wybraliśmy motywację ekonomiczną z uwagi na to, że taki obowiązkowy system może się w dość szybkim czasie przełożyć na koszty dla konsumentów.

Co do pytania dotyczącego kosztów funkcjonowania systemu – z reguły jest tak, że koszty są pokrywane z tej części niezebranej kaucji. Oczywiście to ma być zorganizowane przez wprowadzających. My tutaj nie widzimy żadnej potrzeby dofinansowywania systemu. To ma być już po stronie wprowadzających oraz ze sprzedaży materiałów, które

pochodzą np. z oddanego de recyklingu opakowania czy tworzywa sztucznego, czy też szkła.

W mojej ocenie niezasadne jest porównywanie niektórych krajów takich jak Litwa, jeżeli chodzi o wprowadzanie systemu kaucyjnego, z uwagi na zupełnie inną specyfikę zabudowy i wielkość kraju. Organizacja takiego systemu w kraju, który ma chyba poniżej 3 mln mieszkańców, jest zupełnie czymś innym niż organizacja w kraju, który ma 36 mln czy 37 mln mieszkańców. Dlatego stwierdziliśmy, że najlepszą formą będzie stworzenie jak najbardziej komfortowych warunków dla przedsiębiorców do organizacji takiego sytemu. Zresztą podobne systemy tak naprawdę funkcjonują w większości krajów, poza Chorwacją, w której operatorem jest instytucja państwowa. W pozostałych krajach wprowadzający organizują systemy. To tyle w skrócie, jeżeli chodzi o projekt. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Najpierw oddam głos paniom i panom posłom. Czy ktoś z posłów chce zabrać głos? Bardzo proszę, pan poseł Marek Kuchciński.

Poseł Marek Kuchciński (PiS):

Ja chciałem zapytać panie ministrze troszkę ogólniej. Czy w resorcie jest prowadzona jakaś praca nad koncepcją minimalizowania takich opakowań jak plastikowe? Żeby po prostu iść z duchem czasu i mówić „Polska bez plastiku”.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Pani poseł Joanna Mucha, bardzo proszę.

Poseł Joanna Mucha (Polska2050):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo. Chciałabym przede wszystkim podziękować pani posłance Anicie Sowińskiej za tak dokładne przedstawienie tej ustawy, bo wydaje mi się, że rzeczywiście wszystkie wątpliwości, które można mieć w stosunku do tego projektu, pani posłanka przedstawiła. Jestem też wdzięczna ministerstwu za takie dość otwarte podejście do tego tematu. Słyszę, że w trakcie konsultacji pojawiają się te postulaty, o których mówiła pani posłanka Anita Sowińska.

Pan minister przed chwilą powiedział, że z pewnego rodzaju otwarciem patrzy na te postulaty, więc chciałabym zapytać tak bardzo konkretnie. Jeśli chodzi o szkło jednorazowego użytku – jaka jest szansa na to, że ono zostanie włączone do tego systemu? Jeśli chodzi o metale – jaka jest szansa, że zostaną włączone do tego sytemu?

Jeśli chodzi o tę uwagę, o której mówiła pani Sowińska, czyli o to, że jest wielu operatorów, że ten system będzie trudny, że ten system będzie niezrozumiały. Jaka jest szansa, że tutaj w konsultacjach społecznych państwo zgodzicie się, żeby to był jeden albo dwóch operatorów? Tak jak pani poseł proponowała i tak jak ja zresztą też proponuję. Uważam, że jest to bardzo zasadne.

I tak naprawdę najważniejsze pytanie. Jakiego typu narzędzia, mechanizmy znajdą się w tej ustawie, które będą jednak skłaniały producentów do tego, żeby korzystali z systemu, który będzie nas prowadził do gospodarki o obiegu zamkniętym, czyli do systemu, w którym będą wykorzystywane przede wszystkim opakowania wielorazowego użytku i opakowania, które po prostu nie będą musiały podlegać temu systemowi dlatego, że będą wielokrotnie używane? Na tę chwilę w tym projekcie ja i eksperci, którzy ze mną współpracowali, takich mechanizmów nie widzimy, nie dostrzegamy, a wydaje się, że to jest najważniejsze. Być może gdzieś, równolegle trwają jakieś prace, które sprawiłyby właśnie, że to byłoby możliwe. Mówię tutaj o ujednoliceniu tych opakowań i o tym, żeby rzeczywiście one były wykonywane z takich tworzyw, które pozwolą na wielokrotne ich używanie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca Anna Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Wysoka Komisjo. Panie ministrze, dziękuję za przedstawioną informację. Myślę, że system kaucyjny jest problemem, w którego rozwiązanie powinniśmy

włożyć maksymalnie dużo wysiłku. Jeżeli mam być szczera, jestem przeciwna takiej „urawniłowce”, że jest jedna cena, ograniczenie ilości podmiotów na rynku. To nigdy nie dawało dobrych rezultatów. Zawsze przyjdzie czas na to, żeby ten system uściślić. Raczej jestem zwolenniczką tego, żeby w takim dużym kraju jak Polska dać więcej swobody i nie podnosić nadmiernie kosztów tego sytemu, bo to chyba jest najlepsze. Trzydzieści lat temu było modne opowiadanie o „niewidzialnej ręce rynku”. Ona się nie zawsze sprawdza, ale akurat w dziedzinie systemu kaucyjnego może się sprawdzać. Nie należy mnożyć ponad rozsądną potrzebę tych ograniczeń, a raczej dać większą swobodę. Zawsze przyjdzie pora na to, jak się okaże czy jak będzie widać, że ten system jest nieszczelny, żeby śrubę przykręcić. Zdecydowanie jestem zwolenniczką tego, żebyśmy dawali więcej możliwości i nie mnożyli ograniczeń. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę, pan Maciej Górski.

Poseł Maciej Górski (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Panie ministrze, idąc tropem pana marszałka Kuchcińskiego zapytam się o opakowania wielowarstwowe, wszelkiego rodzaj kartony, gdzie są warstwy aluminium czy folii. Czy są prace w ministerstwie, aby ograniczyć ilość tego typu opakowań? One są z punktu widzenia recyklingu dużo bardziej problematyczne niż szkło czy plastik. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Bardzo dziękuję za wypowiedzi i pytania. One były w tym samym duchu i często się powtarzały. Ja może poproszę w tej chwili stronę społeczną i później pan minister odpowie na wszystkie zapytania. Bardzo proszę, pierwszy zgłosił się pan Marek Jakubiak były poseł, ale i przedsiębiorca z branży. Ustawa, jak rozumiem również pana dotyczy. Bardzo proszę, panie pośle.

Prezes zarządu Browary Regionalne Marek Jakubiak:

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, nie wiem skąd wziął się taki duch na tej sali, że system kaucyjny w Polsce nie istnieje. Otóż on istnieje i działa dość sprawnie. Większość browarów w Polsce posiada opakowania zwrotne. System kaucyjny wdrożony jest od przynajmniej 70 lat. Tyle tylko, że mamy problem z tym, co nazywa się właśnie taką różnorodnością. Polega to na tym, że każdy browar ma własny wzór butelki, każdy browar ma własną skrzynkę i własną dystrybucję. Spotyka się to wszystko i komasuje w sklepie, najczęściej w tym małym, o którym tutaj mówimy, bo ich jest najwięcej (do $100m^2$).

Proszę państwa, sklepy mają problem z grupowaniem opakowań tak różnorodnych. Kiedyś w latach 90-tych – pamiętam ten czas – była jedna butelka, jedna skrzynka dla wszystkich. Duże koncerny, które pojawiły się w ramach reprywatyzacji, zaczęły wprowadzać własne mody. A to po to, żeby polepszać swoją konkurencyjność w sklepach detalicznych. I oczywiście te mniejsze browary w ten sposób zostały wypchnięte z półek za pomocą ilości opakowań zwrotnych.

Dziś usłyszałem, co mnie cieszy, że powinniśmy wprowadzić w Polsce jeden wzór opakowania szklanego dla poszczególnych branż spożywczych oraz kosze tzw. ażurowe. Polega to na tym, że taka skrzynka może być stosowana przez każdy browar, a rozróżnikiem produktu jest etykieta, którą widać przez ażurowe skrzynki. W tej ustawie jest napisane, że na etykiecie powinniśmy napisać „opakowanie zwrotne”. Ja jestem zdania, że butelka jednego wzoru powinna już mieć cechę naniesioną w hucie (wytłoczony napis „opakowanie zwrotne” również w języku Braill’a dla osób niewidomych). Ten napis powinien być widoczny z góry, żeby nie trzeba było wyciągać butelki ze skrzynki. To już są technikalia, o których z całą pewnością w czasie trybu konsultacyjnego w Ministerstwie Środowiska powiem.

Natomiast, jeśli chodzi o jeden poziom kaucji, to chcę powiedzieć z doświadczenia, że było już parę akcji przez ponad trzydzieści lat mojej pracy przy opakowaniach zwrotnych, że duże koncerny poprzez różnicę w kaucji doprowadzały do sytuacji takiej, że opakowania zwrotne kierowały się w zwrocie właśnie do koncernów, a nie do małych

browarów. To jest bardzo szeroki temat i bardzo wrażliwy dla wszystkich stron. Muszę powiedzieć, że ten system, moim zadaniem, wprowadza lekkie bądź nawet duże zamieszanie. Bowiem dzisiaj kaucja regulowana jest przez ustawę CIT i dziś butelka zwrotna zakupiona w hucie nie jest kosztem uzyskania przychodu browaru. Kosztem uzyskania jest dopiero w chwili, kiedy ta butelka idzie na stłuczkę.

Proszę państwa, nie wyobrażam sobie sytuacji, że ja swoją własność, która jest w ewidencji środków trwałych, czyli w ewidencji środków przedsiębiorstwa, przekazuję osobie trzeciej do dysponowania kaucyjnego tym opakowaniem. Nie widzę takiej formy prawnej. Nie widzę takiej możliwości darowizny. Musiałbym to sprzedać takiej firmie, żeby ona mogła sobie dysponować kwotami wynikającymi z kaucji. Również nie dopuszczam do świadomości, że taka firma dysponująca kaucją po jakimś czasie może tej kaucji używać do własnej działalności. Byłby to przychód, ale przychód polegający na tym, że sprzedaje się butelkę nie będącą własnością takiego podmiotu. Dla mnie jest to problem księgowy i przede wszystkim skarbowy.

Jeżeli chodzi o VAT, to VAT jest pobierany. Tylko tyle, że VAT jest dopiero po kilku miesiącach, kiedy kaucja nie wróci, kiedy butelka nie wróci. I to jest uregulowane. Myślę, że my musimy usprawnić system, a nie wprowadzać go na nowo. Dlatego przypominam słowa Jana Pietrzaka z lat 70-tych, z kabaretu Pod Egidą, że jedyny problem, z którym sobie Ludowa Polska nie może poradzić to właśnie butelki zwrotne. Otóż one już pod koniec lat 70-tych i 80-tych zostały znormalizowane. To już zaczęło działać. Ale w latach 90-tych jedna z dużych korporacji piwnych z Wielkopolski jako pierwsza wprowadziła zróżnicowanie butelek zwrotnych i to do dzisiaj skutkuje bałaganem i potrzebą uporządkowania na nowo.

Myślę, że w drodze konsultacji to tego wszystkiego dojdziemy, ale bardzo się cieszę, że o tym rozmawiamy, bo autentycznie np. branży piwowarskiej, która jest tutaj dość często wymieniana, jest to problem, który można rozwiązać tylko trzeba determinacji i posłuchania się oczywiście ludzi, którzy w tym zakresie codziennie się męczą i pracują. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję panu posłowi, a zarazem przedsiębiorcy, za zabranie głosu. W tej chwili zgłosiło się do zabrania głosu 29 partnerów społeczno-gospodarczych. W związku z tym bardzo proszę o to, aby ograniczać się czasowo i aby nie powtarzać tych samych postulatów, wniosków bądź propozycji. Mamy wówczas szansę, iż wszyscy, którzy będą chcieli zabrać głos, ten głos zabiorą.

Bardzo proszę, najpierw pan Andrzej Gantner wiceprezes zarządu Polskiej Federacji Producentów Żywności Związku Pracodawców. Bardzo proszę.

Wiceprezes zarządu Polskiej Federacji Producentów Żywności Związku Pracodawców Andrzej Gantner:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, szanowni zebrani. Pragnę wyrazić zadowolenie, że ten projekt jest – tak jak to zresztą padło już na sali. To dobrze, że on w końcu jest, ponieważ w Polsce potrzebujemy systemu kaucyjnego. Potrzebujemy, żeby spełnić przede wszystkim wymogi środowiskowe, żeby spełnić wymogi unijne oczywiście też, żeby również zapewnić poziom recyklatu dla nowych butelek. Ten system jest nam bardzo potrzebny.

Mój pierwszy postulat to, żeby wyraźnie rozdzielić dyskusję pomiędzy systemem depozytowym, bo my to tak nazywamy, na opakowania jednorazowe, a systemem kaucyjnym – na opakowania wielokrotnego użytku. To są dwie kompletnie różne rzeczy, kompletnie inna konstrukcja, kompletnie inny sposób własności, jak zresztą poseł Jakubiak zaznaczył. Dlatego, moim zdaniem, mieszanie tych dwóch systemów nie ma kompletnie sensu.

Chciałbym powiedzieć kilka zdań na temat systemu depozytowego, czyli o opakowaniach jednokrotnego użytku. I tutaj dziękuję panu ministrowi Ozdobie, że część postulatów z branży faktycznie została uwzględniona. Natomiast kilka uwag wynika przede wszystkim z praktycznej strony funkcjonowania systemu, który chcemy zbudować. Przede wszystkim 18 krajów Unii Europejskiej ma system, który ma tak naprawdę jednego operatora, jeżeli chodzi opakowanie jednokrotnego użytku. Dlaczego? Nie dla-

tego, że są przeciwni wolności gospodarczej, tylko dlatego, że operator nie jest de facto biznesowym podmiotem. Operator jest spółką non-profit. Spółką, która ma za zadanie zapewnić funkcjonowanie społecznie i środowiskowo potrzebnego systemu. I dlatego jest jeden operator. Po to też, żeby konsumenci nie byli wprowadzani w błąd, np. kiedy wrócą do sklepu z opakowaniem, za które została pobrana kaucja, i nagle dowiedzieliby się, że w tym sklepie tej butelki już oddać nie mogą. Dlaczego? Bo sklep ma podpisaną umowę z zupełnie innym operatorem, albo sklep ma podpisaną umowę z pięcioma operatorami, a pani przy kasie, odbierając butelkę, będzie się teraz zastanawiała, do którego worka, w którym miejscu ma umieścić dane opakowanie. To jest niewykonalne.

Jeden poziom kaucji to jest bardzo ważne z punktu widzenia konkurencyjności podmiotów. Właśnie po to, jak powiedział pan poseł Jakubiak, żeby nie grać kaucją na zasadzie konkurencyjności. Dlatego musi być jeden poziom kaucji w systemie depozytowym. Nie może być inaczej tak naprawdę.

Następna rzecz to obowiązkowość wprowadzających. Tu naszym zdaniem nie powinno być dobrowolności, ponieważ system ma za zadanie uzyskać efekt środowiskowy, osiągnąć jak najwyższy poziom zbiórki opakowań. Naszym postulatem jest, aby faktycznie wszyscy wprowadzający obowiązkowo byli w tym systemie – mówię o opakowaniach jednokrotnego użytkowania. To jest bardzo ważny postulat.

Nie powinno być VAT-u. Owszem, VAT jest na opakowaniach wielokrotnego użytku – notabene to też utrudnia funkcjonowanie tego systemu – natomiast akurat w systemie jednokrotnego użytku nie powinno być VAT-u, ponieważ to znacząco utrudni funkcjonowanie sklepów i rozliczanie się sklepów zarówno z fiskusem, jak i z operatorem systemu. To też jest bardzo ważna rzecz.

Źródła finansowania systemu – to też było powiedziane. Tu słusznie pan minister zaznaczył, że budżet państwa nic do tego nie ma i nie powinien tego finansować. To mają sfinansować wprowadzający. Bo to jest tak naprawdę ich obowiązek, a zarazem też konieczność, którą muszą zrobić, aby wywiązać się ze zobowiązań środowiskowych. Natomiast źródła tego, w jaki sposób będzie funkcjonował operator, są – według nas – trzy. Po pierwsze, nieodebrana kaucja i tu bardzo dziękujemy za to, że to już w ustawie zostało uwzględnione. Po drugie, opłaty producenckie, bo musi się to tak naprawdę również finansować z takich opłat. Nigdzie, w żadnym kraju nie ma sytuacji, w której finansuje się tylko z nieodebranej kaucji.

I to, co my podkreślamy – system musi gwarantować to, co mówi unijna dyrektywa, czyli koszt netto, czyli tak naprawdę przychody ze sprzedanego surowca powinny trafić, być przeznaczone na funkcjonowanie systemu, co poniekąd pan minister już uwzględnił w tej ustawie.

Tak że to bardzo skrótowo, jeżeli chodzi o te nasze główne uwagi. Natomiast powiem jedno. Moim zdaniem – patrząc na to, że pan minister Ozdoba jest faktycznie bardzo otwarty na konsultacje i wiele rozmów praktycznie wszystkie organizacje prowadziły – mamy faktycznie szansę zrobić w Polsce dobry, skuteczny system bez wywracania wszystkiego do góry nogami, bez tworzenia nie wiadomo jakich koncepcji. Raczej w oparciu o koncepcje, które dobrze funkcjonują również w bardzo dużych krajach, dużo większych niż Polska.

I ostatnia rzecz. Jeżeli patrzymy na opakowania to faktycznie brakuje w tym systemie jeszcze jednego rodzaju opakowań, czyli puszki metalowej, która stanowi tak naprawdę prawie 30% wszystkich opakowań napojów wprowadzanych na rynek. Mamy nadzieję, że to zostanie również uwzględnione. Dziękuję bardzo za uwagę. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu przez pana Adama Małyszko ze Stowarzyszenia Forum Recyklingu Samochodów „FORS". Bardzo proszę.

Prezes zarządu Stowarzyszenia Forum Recyklingu Samochodów „FORS" Adam Małyszko:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, panie ministrze. Prowadzę stację demontażu, jestem prezesem Stowarzyszenia Forum Recyklingu, które zrzesza ok. 200 podmiotów. Część podmiotów zajmuje się również

zbiórką odpadów w postaci metali, w tym metalowej puszki aluminiowej. W tej chwili toczy się dyskusja czy puszkę aluminiową włączyć do systemu depozytowego. Chciałbym powiedzieć, że moi członkowie zgłaszają w tym momencie delikatny protest, ponieważ odbierze im się dodatkowe źródło utrzymania swojej działalności. Na dzień dzisiejszy puszka metalowa kosztuje 7 tys. zł za tonę. To jest odebranie im tych przychodów z działalności gospodarczej polegającej na skupie tych puszek i później sprzedaży czy to w kraju, czy też za granicą, bo bardzo dużo tych puszek wyjeżdża z kraju. To będzie zburzenie systemu, który funkcjonuje w obrocie tymi zbieranymi odpadami. Te zbierane odpady nie szkodzą środowisku, ponieważ są zbierane, jak podaje prasa, w ok. 80%. Poza tym nie są tak szkodliwe jak odpady, które pochodzą z pojazdów wycofanych z eksploatacji i porzucanych w lesie.

Chciałbym też zaapelować do pana ministra i prosić jeszcze raz, kolejny raz, o podjęcie pilnych prac nad wprowadzeniem systemu kaucyjnego, bo generalnie popieram system kaucyjny przy pojazdach wycofanych z eksploatacji. Dostaliśmy ostatnio dane za 2021 r., że 1638 tys. pojazdów utraciło ubezpieczenie, czyli prawdopodobnie podobna ilość została zdemontowana przez „szarą strefę". To jest ok. 65% pojazdów demontowanych poza systemem, zatruwających środowisko. Bardzo proszę, zanim uruchomi się system kaucyjny na opakowania, wprowadzić system, który wcześniej już był w projekcie odrzuconym w 2015 r. Ministerstwo ma dokładnie założenia do takiego systemu i można go wprowadzić ratując środowisko i ratując przedsiębiorców, którzy nie są w stanie konkurować z „szarą strefą".

Ostatnie zdanie, co do jednego operatora czy kilku. Tu przychylam się do zdania, że powinno być jak najmniej operatorów. Jeżeli ma ich być więcej niż jeden, to ewentualnie jeżeli butelka to butelka szklana i inny rodzaj opakowania. Tak, żeby można było to w sklepie rozróżnić. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Pani Anna Sapota , TOMRA – Systems ASA. Bardzo proszę.

Wiceprezes ds. relacji rządowych w Europie Północno-Wschodniej, w ramach Grupy TOMRA Anna Sapota:

Dzień dobry. Chciałam bardzo podziękować za udzielenie mi głosu i bardzo podziękować za możliwość wystąpienia dzisiaj. Bardzo dobrze, że projekt systemu się pojawi. Bardzo dobrze, że ten temat, jako uzupełnienie dyskusji nad wdrożeniem dyrektywy single-use plastics a także systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, został poruszony i pojawił się projekt ustawy. Ja tutaj chciałam przyłączyć się do stwierdzeń, że musimy rozróżnić to, jak działa system depozytowy na opakowania jednorazowe i system kaucyjny na opakowania wielorazowe. To rozróżnienie wydaje się być bardzo znaczące, ponieważ ono wpływa na operacyjne działanie systemu. To nie jest tylko formalność, ale – tak jak tutaj też przedmówcy wskazywali – to są dwa różne sposoby gospodarowania opakowaniem. To jest bardzo istotny element.

Drugi istotny element to jest właśnie kwestia operatora sytemu. W wielu zakresach konkurencja jest pozytywna, ma pozytywne znaczenie, pozytywnie wpływa na rynek. Natomiast w przypadku systemów kaucyjnych to te doświadczenia, które my mamy, jako współuczestnik wszystkich systemów kaucyjnych na świecie. Widzimy, że jeden operator w przypadku opakowań jednorazowych przynosi bardzo wiele korzyści dla systemu. Korzyści w zakresie efektywności i środowiskowej – bo to jest bardzo ważne, czyli te możliwości związane ze zmniejszeniem śladu środowiskowego opakowań jednorazowych i to nie tylko butelek, ale też innych opakowań, wspominanej tu puszki metalowej czy butelki szklanej – ale też efektywności ekonomicznej. Bo system kaucyjny nie jest niczym innym, i o tym powinniśmy pamiętać, jak sposobem zarządzania kosztami zbiórki przez producenta. To jest metoda zbiórki opakowań, za które odpowiadają producenci, a system kaucyjny nie jest jakby generatorem zysku, a właśnie sposobem ograniczania kosztów.

Mam nadzieję i bardzo się cieszę, że ministerstwo jest otwarte na dyskusje, ponieważ wydaje się, że mamy szansę na stworzenie bardzo efektywnego rozwiązania. Dobrze zaprojektowane systemy kaucyjne w Europie są w stanie zebrać ponad 90% opakowań

objętych nimi. Co oznacza, że na 10 spotkanych na ulicy butelek PET, 9 zostanie poddanych recyklingowi. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan Krzysztof Baczyński, Związek Pracodawców EKO-PAK. Bardzo proszę. Nie możemy się połączyć. To może pan Karol Stec, dyrektor ds. koordynacji projektów POHiD.

Dyrektor ds. koordynacji projektów Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji Karol Stec:

Halo, czy mnie słychać?

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Tak, bardzo proszę.

Dyrektor ds. koordynacji projektów POHiD Karol Stec:

Witam serdecznie. Karol Stec, dyrektor ds. koordynacji projektów POHiD. Witam Wysoką Komisję. Panie ministrze, bardzo dziękujemy za przekazanie tego projektu do konsultacji. On rzeczywiście otwiera pewnego rodzaju dyskusję dotyczącą kształtu tego systemu oraz tego projektu. Wydaje nam się, że to, co pan minister powiedział odnośnie finansowania systemu, iż system ma finansować się z dodatkowego wpływu polegającego na sprzedaży opakowań, jest istotne z punktu widzenia samego finansowania się systemu. Natomiast rozpoczynając tę dyskusję dziękujemy panu ministrowi za to, że jednak w tej ustawie przewidziano, że system będzie budowany przez wprowadzających. Tak, rzeczywiście powinno być. Rzeczywiście państwo nie powinno dopłacać do systemu, pod warunkiem, że ten system będzie efektywny. A efektywność oznacza efektywność dla wszystkich uczestniczących w systemie, w tym dla placówek handlowych. Z punku widzenia placówek handlowych wydaje się, że istotne jest ograniczenie przede wszystkim ilości operatorów. Z tego względu, że placówki mamy w różnych formatach. Mamy oczywiście większe placówki, jak i małe placówki. I tutaj oczywiście problem dotyczy tego, że im więcej operatorów, tym więcej obowiązków, tym więcej możliwości nieporozumień zarówno po stronie konsumenta, który nie będzie wiedział, którą butelkę gdzie oddać, a ekspedient niekoniecznie zawsze będzie widział, do którego operatora ta butelka w cudzysłowie będzie należała. Dlatego to jest, z naszego punktu widzenia kluczowe, aby ograniczyć ilość operatorów, ograniczyć ilość możliwych nieporozumień na linii konsument – sieć handlowa – operatorzy.

Kluczowe jest również dla nas wprowadzenie jasnych zasad dotyczących raportowania, a więc ograniczenia raportowania w zakresie tego sytemu, i jasnych zasad rozliczenia kaucji. Tutaj pytanie – czy ta kaucja ma być w jednej wysokości? Wydaje się, że to byłoby jednym z lepszych rozwiązań.

Zwracamy uwagę na pewne niedogodności, które już widzimy w tym projekcie. Tutaj jest pytanie oczywiście o opakowania szklane. Z naszego punktu widzenia te opakowania szklane mogą wprowadzać problem. Ze względów higieniczno-sanitarnych, ze względów ryzyka i ciężkości dla systemu, tutaj w pierwszej kolejności widzielibyśmy opakowania typu PET. Wydaje się, że ten system kaucyjny powinien być skierowany do opakowań plastikowych wielokrotnego użytku.

Zwracamy również uwagę na wysokość proponowanej opłaty produktowej, na ryzyka związane z podwójnym płaceniem wprowadzającym w momencie, kiedy system kaucyjny nie wypełnia swoich obowiązków, na doprecyzowanie okresu 24 miesięcy na założenie tego systemu. Czy to ma być od daty powstania systemu, czy to ma być od daty wydania pozytywnej decyzji przez ministra?

Jest też kwestia definicji napoju. Zwracamy uwagę, że wśród napojów znalazły się napoje mleczne, jogurty. To są duże ryzyka związane nie tylko z zanieczyszczeniem i jakością ewentualnie odpadów opakowaniowych zbieranych a potem powstaniem recyklatu odpowiedniej jakości, aby mógł uzupełniać kolejne opakowania, które będą z niego powstawały. Ryzyka sanitarno-higieniczne dla nas są bardzo istotne.

Przede wszystkim optujemy za możliwie jak najlepszym doprecyzowaniem systemu. Wydaje się, że system rzeczywiście powinien być oparty na zasadach non profit. Powi-

nien tak naprawdę równo traktować wszystkie podmioty uczestniczące w rynku w tym łańcuchu. Zatem wszystkie podmioty, które będą ten system tworzyć, powinny mieć równy wpływ na jego działanie. Tutaj mówimy zarówno o handlu, wprowadzających...

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo proszę o zmierzanie do końca.

Dyrektor ds. koordynacji projektów POHiD Karol Stec:

Już kończę. Jeszcze jedna rzecz. Wydaje nam się, że powierzchnia 100 m^2, jeżeli chodzi o podmioty, które nie będą musiały odbierać a będą odbierały na zasadzie dobrowolności, naszym zdaniem powinna ulec zwiększeniu do 250 m^2. Bardzo serdecznie dziękuję Wysokiej Komisji za udzielenie mi głosu.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, w tej chwili pan Radosław Ciszewski. Następnie pan Bartłomiej Morzycki się przygotowuje. Bardzo proszę, to będą prawdopodobnie ostanie dwa głosy.

Szef działu Public Affairs w 24/7 Communication Radosław Ciszewski:

Nie, ja się nie zgłaszałem. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Mam zaznaczone. W takim razie pan Bartłomiej Morzycki.

Dyrektor generalny Związku Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie Bartłomiej Morzycki:

Dziękuję, pani przewodnicząca, za udzielenie głosu. Wysoka Komisjo, ja przyłączam się na początku do tych głównych punktów, które już wcześniej pan Andrzej Gantner przedstawił w imieniu naszej koalicji. Tutaj pracujemy jako Browary Polskie i PFPŻ. Przede wszystkim popieramy postulat jednego operatora, popieramy rozszerzenie jednorazowych o puszkę i obowiązek dla wprowadzających uczestnictwa w systemie. To są te główne nasze postulaty, które konsekwentnie podnosimy. Mowa tutaj o operatorze dla opakowań jednorazowych.

Natomiast ja, reprezentując branżę piwowarską, chciałbym się skupić na naszych uwagach dotyczących opakowań wielokrotnego użytku, które również w tym projekcie występują. Nasza taka zasadnicza uwaga, jako przemysłu piwowarskiego, który jest tym sektorem polskiej gospodarki, który na największą skalę stosuje tego typu opakowania, że powinna być dostrzeżona różnica pomiędzy opakowaniem jednorazowym, które po opróżnieniu staje się odpadem i musi przebyć inną drogę od opakowania wielorazowego, które po opróżnieniu nie jest odpadem, tylko jest pełnowartościowym produktem, którego zadaniem jest wrócenie do producenta. I to powrót do producenta jak najkrótszą drogą, żeby liczba rotacji, ten obieg był jak najbardziej sprawny.

Dla opakowań jednorazowego użytku konieczne jest stworzenie nowego systemu, bo takiego systemu nie mamy. Dla opakowań wielokrotnego użytku konieczne jest ubranie w ramy prawne czegoś, co na rynku już funkcjonuje i to funkcjonuje w sposób wysoce efektywny, który przyjął się jako pewna praktyka rynkowa i który realizuje cele środowiskowe. Czyli ogranicza wprowadzanie nowych opakowań na rynek, zapewnia właśnie ten obieg zamknięty opakowań. A ich na rynku jest bardzo dużo. Jeżeli chodzi o samą branżę piwowarską, mówimy o ponad 3 mld sztuk opakowań rocznie. Proszę sobie wyobrazić, jaką ilość dodatkowej stłuczki do recyklingu mielibyśmy, gdyby to były butelki nie wielorazowe, a jednorazowe. Jesteśmy w tej sprawie z Ministerstwem Klimatu i Środowiska. Za to też dziękuję osobiście panu ministrowi Ozdobie – za tę otwartość i ten dialog. Liczymy na wypracowanie dobrych rozwiązań.

Na sam koniec chciałem się odnieść ad vocem do tych głosów, które tutaj padały, na temat ujednolicenia butelki dla piwa czy też dla innych napojów w systemie kaucyjnym dla opakowań wielokrotnego użytku. Chciałem zwrócić uwagę na kilka takich rzeczy. Przede wszystkim to może byłby pomysł, gdybyśmy budowali to zupełnie od nowa. Żaden producent nie stosuje takich opakowań. Tworzymy pewien standard i wszyscy na równych zasadach mogą się do tego przyłączyć. Mamy już jakiś stan zastany.

Na rynku producenci są właścicielami kilkuset milionów sztuk tych butelek. Te kilkaset milionów butelek szklanych to jest własność poszczególnych przedsiębiorców. Co by się z nimi miało stać, gdybyśmy teraz próbowali administracyjnie ustanowić moment przejścia na butelkę zunifikowaną? To też budzi wątpliwość środowiskową. W ogóle brak takiej butelki nie jest definiowany przez nikogo, a zwłaszcza przez nas, jako jakakolwiek bariera. Wysoka efektywność 90% świadczy o tym, że to nie jest żadna bariera dla takiej właśnie butelki na rynku. Proszę to też wziąć pod uwagę w tego typu rozważaniach. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję. Ostatnie dwa głosy: pan Maciej Ptaszyński, Polska Izba Handlu i pan Paweł Lesiak, wiceprezes zarządu INTERSEROH Organizacja Odzysku Opakowań. Bardzo proszę.

Wiceprezes zarządu Polskiej Izby Handlu Maciej Ptaszyński:

Dzień dobry państwu. Dobrze mnie słychać?

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Tak, słychać pana dobrze.

Wiceprezes zarządu PIH Maciej Ptaszyński:

Dziękuję bardzo. Bardzo się cieszymy, że możemy wziąć udział w tych konsultacjach tego projektu.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Proszę powiedzieć, bo pana nie widzimy, kto mówi? Proszę o przedstawienie się.

Wiceprezes zarządu PIH Maciej Ptaszyński:

Maciej Ptaszyński, Polska Izba Handlu. Mam wyłączoną kamerę z powodów technicznych.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dobrze, proszę o kontynuowanie.

Wiceprezes zarządu PIH Maciej Ptaszyński:

Bardzo się cieszymy, że możemy brać udział w tych konsultacjach. Bez wątpienia przedstawimy bardzo szczegółowe uwagi w założonym terminie. Natomiast ja chciałem tak w skrócie, żeby nie przedłużać. W dużym stopniu zgadzamy się z założeniami przedstawionymi przez pana Karola Steca i jego uwagami, które w imieniu POHiD zgłosił, ponieważ my również, jako handel jesteśmy bardzo zainteresowani, żeby ten system działał. Natomiast każdy system będzie tak efektywny, jak interface, z którym będzie miał do czynienia klient. W tym konkretnym wypadku my, jako reprezentanci 30 tys. sklepów w Polsce, w szczególności małych sklepów, chcielibyśmy zwrócić uwagę na to, na co zwracamy uwagę już od samego początku, kiedy te prekonsultacje, jeżeli można je tak nazwać, zaczęły się. System na pewno powinien objąć butelkę PET i o tym w ogóle nie rozmawiamy. Jesteśmy również za, jako handel, jeżeli chodzi puszkę aluminiową. Natomiast zdecydowanie musimy podkreślić, że na obecnym etapie sklepy nie mają możliwości technicznych. Mówimy tu o małych sklepach. One nie mają możliwości technicznych ani organizacyjnych, aby przyjmować dodatkowe opakowania szklane poza tymi, które są w ramach systemu kaucyjnego butelek po piwie. Pamiętajmy też, że kiedy były publikowane założenia do tego projektu ustawy, zwrócono uwagę, iż kwestia opakowań szklanych jest poza wymogami dyrektywy. Tutaj chcielibyśmy bardzo wyraźnie przypomnieć i podkreślić, że między innymi Konstytucja Biznesu zwraca uwagę, że należy dążyć do unikania nadimplementacji prawa Unii Europejskiej. Dlatego w ocenie PIH i również innych organizacji branżowych wdrażanie prawa unijnego powinno odbywać się zgodnie z zasadą „Bruksela plus zero". Zatem z tego powodu jesteśmy przeciwni wprowadzaniu opakowań szklanych do systemu kaucyjnego ponad to, co już istnieje.

Z punktu widzenia małych sklepów objęcie depozytem butelek szklanych byłoby dla nich nadmiernym obciążeniem, przede wszystkim ze względu na brak miejsca na składowanie dodatkowej grupy opakowań. Poza tym są to opakowania, których nie da się

na poziomie sklepów zgnieść, których nie da się na poziomie sklepu zminimalizować. Z drugiej strony, trudno sobie wyobrazić np. tłuczenie butelek w sklepie i zagrożenie, jakie to niesie. Dlatego absolutnie stoimy tutaj na stanowisku i jak najbardziej będziemy wspierali system depozytowy, jeżeli chodzi o butelki PET. Nie będziemy mieli również, jako handel, problemu z puszką aluminiową, jeżeli takie rozwiązanie się pojawi. Natomiast zwracamy uwagę, że powinno się bardzo poważnie rozważyć, jak powiedział pan dyrektor Stec z POHiD-u, przynajmniej na pierwszym etapie niewprowadzanie obowiązkowego systemu kaucyjnego na opakowania szklane. Tym bardziej, że już w tej chwili 70% opakowań szklanych w Polsce jest poddawanych recyklingowi. Jest to całkiem dobry rezultat. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dziękuję bardzo. I ostatni głos, pan Paweł Lesiak.

Wiceprezes zarządu INTERSEROH Organizacja Odzysku Opakowań S.A. Paweł Lesiak:

Witam państwa bardzo serdecznie. Czy słychać mnie dobrze?

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Tak, słychać pana doskonale. Bardzo proszę.

Wiceprezes zarządu INTERSEROH Paweł Lesiak:

Dziękuję, pani przewodnicząca, za udzielenie mi głosu. Witam panie ministrze, witam szanowni państwo, posłanki i posłowie. Szanowni państwo, jako INTERSEROH obsługujemy ponad 9 tys. podmiotów w Polsce. Między innymi uczestniczymy też w systemie kaucyjnym w innych krajach, np. w Niemczech. Ja myślę, że warto tutaj wziąć pod uwagę dwa aspekty. Oczywiście uważamy, że rozszerzenie systemu kaucyjnego poza tylko i wyłącznie butelki z tworzywa sztucznego jest, jak w przypadku art. 25 i opakowań niebezpiecznych, trochę rozszerzeniem przepisów. My mamy taką skłonność w Polsce do rozszerzania przepisów nad wymiar.

Jako uczestnicy tego systemu w Niemczech zauważamy, że małe supermarkety poniżej 100 m^2 również weszły w ten system i my w Niemczech je obsługujemy. Proszę zwrócić uwagę, że będzie tu dysproporcja i klient będzie wybierał supermarkety, które są w systemie. Mam wrażenie, że te małe supermarkety będą trochę zmuszone do wejścia w ten system, więc uwzględnijmy to również.

Jesteśmy zwolennikami rozwiązania, aby na początek system objął tylko i wyłącznie tworzywa sztuczne. Myślę, że małymi krokami możemy je później rozszerzać, w szczególności butelka PET. Oczywiście my swoje uwagi już przygotowaliśmy i niebawem je złożymy panu ministrowi, i będziemy chcieli je skonsultować i spotkać się w tym zakresie. Natomiast chcielibyśmy też zwrócić uwagę państwa na aspekt higieny i rozszerzenie definicji opakowania napoju. Była o tym mowa również w dniu dzisiejszym. To może na naprawdę stworzyć duże problemy dla supermarketów: i higieniczne, i magazynowania.

Z drugiej strony obserwujemy możliwość przekierowania produkcji i rozlewu z tej butelki na opakowania wielomateriałowe, co w dobie trudności z przetwarzaniem opakowań wielomateriałowych też nie jest dobrym rozwiązaniem. Myślę, że to jest dość szeroka kwestia i warto byłoby popatrzeć na doświadczenia innych krajów. Proszę zwrócić uwagę, że Niemcy po roku funkcjonowania w tym systemie dopiero teraz zastanawiają się nad rozszerzeniem, poza butelkę z tworzywa sztucznego i objęciem systemem kaucyjnym innych opakowań. Myślę, że ta dyskusja nasza na wstępie o szerokości i wielości asortymentów opakowaniowych, które powinny w system wejść, jest zbędna. Dziękuję serdecznie za możliwość wypowiedzenia. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję panu. Jeszcze ostatni głos pan Marek Jakubiak i chciałabym, żebyśmy opuścili salę za dziesięć dziesiąta. Bardzo proszę.

Prezes zarządu Browary Regionalne Marek Jakubiak:

Ja dosłownie jedno zdanie. Chciałem się odnieść do wypowiedzi pana Bartłomieja Morzyckiego, z taką gorącą prośbą – proszę nie używać słów „reprezentuję wszystkie browary", bo pan ich po prostu nie reprezentuje. W całości reprezentuje pan jedynie te największe koncerny.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Dobrze, dziękuję bardzo. Panie ministrze bardzo proszę o zabranie głosu również w kontekście takiego realnego harmonogramu dotyczącego pracy nad ustawą. Ja się zobowiązuję, jeżeli będzie taka prośba czy ze strony posłów, czy ze strony gospodarczej, społecznej, że ten temat będzie wracał nawet bez ustawy. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MKiŚ Jacek Ozdoba:

Na wstępie dodam, że dzisiaj na stronie ministerstwa pojawi się mail – zaproszenie na spotkanie w ramach konsultacji. Proszę się zgłaszać i może w tym tygodniu takie spotkanie będzie.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Świetnie, bardzo dziękujemy. Dziękujemy w imieniu interesariuszy Komisji.

Sekretarz stanu w MKiŚ Jacek Ozdoba:

Co do tych uwag. Pan marszałek Kuchciński razem z panem posłem pytali o tę ekomodulację, czyli właściwie, co jest robione, żeby było jak najmniej plastiku. Poza tą ustawą to przede wszystkim implementacja dyrektywy single-use plastic. Jak wspominałem wcześniej, czekaliśmy na wytyczne Komisji Europejskiej. Dostaliśmy kompleksowe dokumenty i w tej chwili kończymy ten proces legislacyjny. W najbliższym czasie ten projekt się pojawi w Sejmie.

Co do mnogości systemu, to rzeczywiście analizujemy to. Tylko to jest tak, że czymś innym jest funkcjonowanie np. jednego systemu, a czymś innym są regulacje twarde, które to ograniczają. To nie jest tak, że w części krajów musi być jeden system, jeden operator i koniec. To rynek sam weryfikuje, dlatego wyszliśmy z pewną taką propozycją, żeby w tej chwili o otworzyć dyskusję na ten temat. Zresztą dla konsumenta, z uwagi m. in. na art. 44 nowelizacji, o której w tej chwili rozmawiamy, nie będzie tak naprawdę żadnej różnicy. To bardziej już kwestia funkcjonowania systemu wewnątrz i ewentualnie problemów dotyczących funkcjonowania w samej placówce handlowej.

Mobilizacja, żeby system funkcjonował, to opłata produktowa oraz opłata za niewywiązanie się z poziomów. Opłata produktowa to jest główna przesłanka do tego, żeby ekonomicznie uzasadnić funkcjonowanie systemu kaucyjnego. Tu mamy dwie płaszczyzny, które są dla mnie bardzo istotne. Przede wszystkim chciałbym zwrócić uwagę na to, co zresztą podnosił pan poseł Jakubiak, że system kaucyjny w Polsce już w jakimś procencie funkcjonuje. Nie możemy teraz, wprowadzając to nowe rozwiązanie, spowodować, że ten system będzie miał utrudnioną drogę czy też będzie po prostu w złym wydaniu i miałby problemy z dalszym funkcjonowaniem. Stąd bardzo ostrożne nasze działania w tym zakresie, aby popularyzować a nie utrudnić to, co jest już w tej chwili.

Co do ujednolicenia – wydaje mi się, że to jest bardzo zasadne. Oczywiście jeszcze będziemy dyskutowali i analizowali. Spowodowanie, żeby nie było tej mnogości opakowań, ma – jak rozumiem – ułatwić, ujednolicić, żeby nie było niepotrzebnych różnic w systemie kaucyjnym, np. w przypadku browarów, w co będzie nalany dany napój czy dany produkt.

Co do kwestii związanych z systemem podatkowym, mocno na to zwracamy uwagę, bo argumenty bardzo przemawiają do nas. Rozmawiamy tutaj z Ministerstwem Finansów, aby uniknąć rozwiązań, które mogłyby być wątpliwe. Szczególnie, że naszą intencją jest, żeby tutaj w żaden sposób nie ograniczyć dodatkowymi kosztami, czy też dodatkowymi regulacjami podatkowymi, funkcjonowania systemu.

Co do pytania pani poseł Muchy – chodzi o jednorazowe szkło i puszki – tę decyzję podejmiemy. Wydaje się być to zasadne, ale nie chciałbym na tym etapie tego przesądzać, ponieważ trwają konsultacje, więc moje słowa mogą być odbierane jako deklaracja, która będzie wiążąca. Pojawia się tu też pewien rozgłos, nawet w tych wypowiedziach,

co do branży. Dlatego chcemy zebrać wszystkie „za" i „przeciw". Ważne w tych regulacjach jest to, aby spojrzeć z punktu widzenia też małego przedsiębiorcy wprowadzającego. Może nie kontra, ale inne są interesy dużych korporacji czy dużych przedsiębiorców, którzy inaczej podchodzą do tej problematyki. Dlatego zwracamy uwagę szczególnie na to, aby ci „duzi" nie spowodowali swoimi propozycjami, że „mniejsi" wprowadzający mieliby zdecydowanie utrudnioną drogę do funkcjonowania na rynku.

To tyle w skrócie, ponieważ mamy za chwilę głosowanie. Tak jak wspomniałem, dzisiaj pojawi się ta informacja i jestem oczywiście gotowy na następne posiedzenie, jeżeli będzie potrzeba Komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Pasławska (KP):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Wyczerpaliśmy porządek obrad. Zamykam posiedzenie.